

***KONČNO POROČILO
O IZVAJANJU OPERATIVNEGA
PROGRAMA ZA HRANO IN/ALI
MATERIALNO POMOČ ZA PODORO IZ
SKLADA ZA EVROPSKO POMOČ
NAJBOLJ OGROŽENIM V SLOVENIJI***

JANUAR 2025

1. OSNOVNI PODATKI

CCI	2014 SI 05 FM OP 001
Naslov	Končno poročilo o izvajanju Operativnega programa za hrano in/ali materialno pomoč za podporo iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim (v nadaljevanju: OP MPO)
Različica	1
Obdobje poročanja	1. 1. 2023 - 31. 12. 2023
Datum posveta s ključnimi deležniki	20. 9. 2024

2. IZVAJANJE

2.1 Informacije o izvajanju OP MPO s sklicevanjem na skupne kazalnike za delno ali v celoti končane dejavnosti

2.1.1 Splošne informacije

Operativni program za hrano in/ali materialno pomoč za podporo iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim v Sloveniji (v nadaljevanju: OP MPO) je bil potrjen s strani Vlade Republike Slovenije dne, 13. 11. 2014, Komisija pa ga je odobrila z Izvedbenim sklepom dne, 5. 12. 2014. Za izvedbo OP MPO je bilo Sloveniji dodeljenih 24.132.048 EUR sredstev, od katerih je prispevek EU znašal 20.512.235 EUR.

Zaradi posledic epidemije Covid-19, ki je poslabšala socialni položaj najbolj ogroženih oseb, je bila v jeseni 2020 predlagana sprememba OP MPO, katere namen je bil zagotoviti dodatnih 8,9 milijona EUR REACT-EU sredstev, s katerimi je bila, poleg obstoječih sredstev OP MPO, zagotovljena dodatna pomoč v obliki hrane in spremljevalnih ukrepov do konca leta 2023. Posvet s ključnimi deležniki o predlogu sprememb OP MPO je bil izveden decembra 2020.

Sprememba OP MPO je bila odobrena z Izvedbenim sklepom Komisije C(2021) 3801 z dne 21. 5. 2021, s katerim je Sloveniji za izvedbo OP MPO dodelila dodatnih 8,9 milijona EUR REACT-EU sredstev.

V okviru OP MPO je bilo v obdobju od 2014 do 2023 nabavljenih več kot 34.646 ton hrane (moka, riž, olje, testenine, konzervirana zelenjava, mleko, marmelada, cvetlični med). V letih 2015 in 2016 je pakete s hrano prejelo več kot 180.000 končnih prejemnikov, v naslednjih letih pa je, zaradi pozitivnih gospodarskih trendov, število končnih prejemnikov (z izjemo leta 2020) pričelo upadati. V letih 2022 in 2023 je število končnih prejemnikov spet porastlo, in sicer 161.299 v letu 2022 in 172.585 v letu 2023. Do porasta števila končnih prejemnikov v letu 2023 je prišlo zaradi poplav, ki so avgusta 2023 prizadele Slovenijo, ko je večje število ljudi ostalo brez osnovnih življenjskih potrebščin in so potrebovali pomoč tudi v obliki hrane.

V obdobju od 2014 do 2023 je bilo za izvajanje OP MPO iz Proračuna RS izplačanih skupaj 33.998.016,86 EUR. Vse aktivnosti so se zaključile do 31. 12. 2023.

Organ za potrjevanje je v celotnem obdobju izvajanja OP MPO certificiral izdatke v višini 32.999.319,69 EUR, kar predstavlja 99,9 % dodeljenih pravic porabe za celotni OP MPO.

Dodeljena sredstva niso bila porabljena v celoti v okviru tehnične pomoči, in sicer zaradi prehoda financiranja zaposlenih na integralni proračun, ter slabše porabe sredstev za krepitev upravnih zmogljivosti partnerskih organizacij.

Do odstopanja med izplačili iz proračuna RS in certificiranimi izdatki je prišlo zaradi ugotovljenih nepravilnosti s strani nadzornih organov. Višina ugotovljenih neupravičenih izdatkov znaša 998.697,17 EUR. Vrednosti kazalnikov vložka za pretekla leta so v tem poročilu ustrezno popravljene tako, da so upoštevane dokončno ugotovljene vrednosti upravičenih javnih izdatkov.

2.1.2 Izvajanje dejavnosti OP MPO v letu 2023

Upravičeni izdatki za izvedbo vseh treh dejavnosti OP MPO so v letu 2023 znašali 6.153.201,73 EUR in v letu 2024 102.121.72, torej skupaj 6.255.323,45 EUR (kazalnik vložka ID 1 in kazalnik vložka ID 2).

Razdeljevanje hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov se je namreč izvajalo do 31. 12. 2023, zato so bili prej navedeni upravičeni izdatki partnerskim organizacijam plačani v letu 2024. Od navedenega zneska skupnih upravičenih izdatkov, upravičeni izdatki za zagotavljanje pomoč v hrani skupaj znašajo 5.930.111,50 EUR (kazalnik vložka ID 2a).

Organ za potrjevanje je v letu 2023 na Komisijo posredoval tri vmesne zahtevke v višini 1.735.148,55 EUR in v letu 2024 dva vmesna zahtevka v višini 10.155.543,28, ter certificiral negativne zahtevke v višini 81.263,46 EUR EUR, zato znesek prijavljen Komisiji znaša 11.809.428,37 (kazalnik ID 3).

2.1.2.1 Nakup hrane

Za nakup in dobavo hrane v centralna skladišča partnerskih organizacij je odgovorno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: ministrstvo). Dobavitelje hrane ministrstvo izbere v postopku javnega naročanja.

❖ Javno naročilo za sukcesivno dobavo jedilnega rafiniranega sončničnega olja v letih 2022 in 2023 v okviru Operativnega programa za hrano in/ali osnovno materialno pomoč iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim

Postopek oddaje javnega naročila za sukcesivno dobavo jedilnega rafiniranega sončničnega olja v letih 2022 in 2023 je bil podrobno opisan že v Letnem poročilu o izvajanju OP MPO v letu 2021.

Ministrstvo je pogodbo z izbranim dobaviteljev sklenilo za dobavo 290.515 l jedilnega rafiniranega sončničnega olja.

V okviru pogodbe je bilo v letu 2023 dobavljenih 94.423,85 l jedilnega rafiniranega sončničnega olja v skupni višini 220.436,24 EUR z DDV.

Dobava jedilnega rafiniranega sončničnega olja v 9 centralnih skladišč izbranih partnerskih organizacij je bila v letu 2023 izvedena v času od 20. 1. 2023 do 20. 2. 2023.

Dobavitelj je bil s pogodbo zavezan, da se o datumu dobave dogovori z odgovornimi osebami partnerskih organizacij vsaj 48 ur pred dobavo in o tem obvesti tudi ministrstvo, ter najkasneje tri dni pred pričetkom posamezne faze dobave, ministrstvu predloži analizo poročilo laboratorija, akreditiranega po standardu SIST EN ISO/IEC 17025:2017, o izvedenem vzorčenju ter analizah izdelka, ki je bil predmet dobave.

❖ Javno naročilo za dobavo UVT mleka, standardiziranega polnega mleka s 3,5 % mm v letu 2023 v okviru Operativnega programa za hrano in/ali osnovno materialno pomoč iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim

Postopek oddaje javnega naročila za dobavo UVT mleka, standardiziranega polnega mleka s 3,5 % mm v letu 2023 je bil podrobno opisan že v Letnem poročilu o izvajanju OP MPO v letu 2022.

Ministrstvo je pogodbo z izbranim dobaviteljev sklenilo za dobavo 320.544,00 l UVT mleka, standardiziranega polnega mleka s 3,5 % mm.

V okviru pogodbe je bilo v letu 2023 dobavljenih 320.544,00 l UVT mleka, standardiziranega polnega mleka s 3,5 % mm v skupni višini 382.585,29 EUR z DDV.

Dobava UVT mleka, standardiziranega polnega mleka s 3,5 % mm v 9 centralnih skladišč izbranih partnerskih organizacij je bila v letu 2023 izvedena le v eni fazi, in sicer v času od 6. 2. 2023 do 24. 2. 2023.

Dobavitelj je bil s pogodbo zavezan, da se o datumu dobave dogovori z odgovornimi osebami partnerskih organizacij vsaj 48 ur pred dobavo in o tem obvestijo tudi ministrstvo, ter najkasneje tri dni pred pričetkom posamezne faze dobave, ministrstvu predložijo analizo poročilo laboratorija, akreditiranega po standardu SIST EN ISO/IEC 17025:2017, o izvedenem vzorčenju ter analizah izdelka, ki je bil predmet dobave.

❖ **Javno naročilo za sukcesivno dobavo prehrabnega blaga v obdobju 2021–2023 v okviru Operativnega programa za materialno pomoč najbolj ogroženim za obdobje 2014–2020 (Covid-19)**

Postopek oddaje javnega naročila za sukcesivno dobavo prehrabnega blaga v obdobju 2021–2023 (Covid-19) in izbrani dobavitelji so bili podrobno opisani že v Letnem poročilu o izvajanju OP MPO v letu 2021.

Od konca januarja do konca septembra 2023 so izbrani dobavitelji v centralna skladišča izvajalcev dobavili **451.540,55 kg/l** hrane, in sicer:

Sklop / Ponudnik / Dobavljena količina (v kg/l)

Sklop 2 - Jajčne testenine (kratke in dolge testenine (špageti) v enakem deležu) / Podravka trgovsko podjetje d. o. o. / 243.276,15

Sklop 8 - Konzervirana zelenjava – grah / Podravka trgovsko podjetje d. o. o. / 208.264,40

Skupaj / 451.540,55.

Dobavljena količina za sklop 2 je nižja od pogodbene, ker se je s sklenitvijo treh aneksov k pogodbi zvišala cena blaga na enoto in je bila posledično dobavljena nižja količina.

V letu sta bili sporazumno prekinjeni pogodbi za sklop 1 – pšenična bela moka TIP 500 z dobaviteljem MLINOTEST Živilska industrija d. d. in sklop 4 – UVT mleko, standardizirano polno mleko s 3,5 % mm z dobaviteljem LJUBLJANSKE MLEKARNE, mlekarska industrija, d. o. o.

Vrednost dobav v letu 2023 po sklopih:

Sklop / Ponudnik / Vrednost dobav (v EUR z DDV)

Sklop 2 - Jajčne testenine (kratke in dolge testenine (špageti) v enakem deležu) / Podravka trgovsko podjetje d. o. o. / 415.564,32

Sklop 8 - Konzervirana zelenjava – grah / Podravka trgovsko podjetje d. o. o. / 285.061,90

Skupaj / 700.626,22

Strošek nakupa hrane, ki je znašal **700.626,22 EUR**, je bil v celoti izplačan v letu 2023.

Dobava hrane v 9 centralnih skladišč izbranih izvajalcev je potekala v treh fazah, in sicer v času od 20. 1. do 20. 2. 2023, od 29. 3. do 19. 5. 2023 in od 1. 9. do 30. 9. 2023.

Dobavitelj je bil s pogodbo zavezan, da se o datumu dobave dogovori z odgovornimi osebami izvajalcev vsaj 48 ur pred dobavo in o tem obvesti tudi ministrstvo, ter najkasneje tri dni pred pričetkom posamezne faze dobave, ministrstvu predloži analizo poročilo laboratorija, akreditiranega po standardu SIST EN ISO/IEC 17025:2017, o izvedenem vzorčenju ter analizah izdelka, ki je bil predmet dobave.

❖ **Javno naročilo za sukcesivno dobavo prehranbenega blaga v obdobju 2022–2023 v okviru Operativnega programa za hrano in/ali osnovno materialno pomoč iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim (Covid-19) – ponovitev javnega naročila za sklope 3, 5, 6, 7 in 9**

Postopek oddaje Javnega naročila za sukcesivno dobavo prehranbenega blaga v obdobju 2022–2023 v okviru Operativnega programa za hrano in/ali osnovno materialno pomoč iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim (Covid-19) – ponovitev javnega naročila za sklope 3, 5, 6, 7 in 9 in izbrani dobavitelji so bili podrobno opisani že v Letnem poročilu o izvajanju OP MPO v letu 2022.

Od konca januarja do konca septembra 2023 je izbrani dobavitelj v centralna skladišča izvajalcev dobavil **268.016,86 kg** hrane, in sicer:

Sklop / Ponudnik / Dobavljena količina v kg/l

Sklop 3 - Brušen dolgozrnat riž / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o., Ljubljana / 155.604,86

Sklop 6 - Konzervirana zelenjava – fižol / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o., Ljubljana / 112.412,00

Skupaj / 268.016,86

Dobavljena količina za sklop 3 je nižja od pogodbene, ker se je s sklenitvijo treh aneksov k pogodbi zvišala cena blaga na enoto in je bila posledično dobavljena nižja količina.

Vrednost dobav v letu 2023 po sklopih:

Sklop / Ponudnik / Vrednost dobav (v EUR z DDV)

Sklop 3 - Brušen dolgozrnat riž / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o., Ljubljana / 310.778,61

Sklop 6 - Konzervirana zelenjava – fižol / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o., Ljubljana / 176.028,15

Skupaj / 486.806,76

Strošek nakupa hrane, ki je znašal **486.806,76 EUR**, je bil v celoti izplačan v letu 2023.

Dobava hrane v 9 centralnih skladišč izbranih izvajalcev je potekala v treh fazah, in sicer v času od 20. 1. do 20. 2. 2023, od 29. 3. do 19. 5. 2023 in od 15. 8. do 30. 9. 2023. Za drugo in tretjo fazo dobave je dobavitelj prosil za spremembo termina dobave, kar mu je bilo odobreno.

Dobavitelj je bil s pogodbo zavezan, da se o datumu dobave dogovori z odgovornimi osebami izvajalcev vsaj 48 ur pred dobavo in o tem obvesti tudi ministrstvo, ter najkasneje tri dni pred pričetkom posamezne faze dobave, ministrstvu predloži analizo poročilo laboratorija, akreditiranega po standardu SIST EN ISO/IEC 17025:2017, o izvedenem vzorčenju ter analizah izdelka, ki je bil predmet dobave.

❖ **Javno naročilo za sukcesivno dobavo prehranbenega blaga v letu 2023 v okviru Operativnega programa za hrano in/ali osnovno materialno pomoč iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim (Covid-19) ter ponovitev javnega naročila za sklop 7**

Javno naročilo je bilo objavljeno dne 9. 12. 2022 na Portalu javnih naročil pod št. objave JN008279/2022-B01 in dne 12. 12. 2022 v Dodatku Uradnega lista Evropske unije pod št. objave 2022/S 239-688444.

Predmet javnega naročila je bila dobava pšenične bele moke TIP 500, UVT mleka, standardiziranega polnega mleka s 3,5 % mm, jedilnega rafiniranega sončničnega olja, domače marmelade in konzervirane zelenjave – pelatov. Ocenjena vrednost naročila je bila 2.385.905,95 EUR brez DDV.

Pogodbe za dobavo prehranbenega blaga je z izbranimi ponudniki ministrstvo sklenilo v mesecu marcu 2023:

Sklop / Pogodbena količina (v kg/l) / Pogodbena vrednost brez DDV (v EUR) / Pogodbena vrednost z DDV (v EUR)

Sklop 1 - Pšenična bela moka TIP 500 / 186.841,00 / 183.104,18 / 200.499,07

Sklop 2 - UVT mleko, standardizirano polno mleko s 3,5 % mm / 821.292,00 / 895.208,28 / 980.253,07

Sklop 3 - Jedilno rafinirano sončnično olje / 344.048,00 / 540.155,36 / 591.470,12

Sklop 4 – Domača marmelada / 183.887,00 / 661.993,20 / 724.882,55

Sklop 7 - Konzervirana zelenjava – pelati / 53.253,00 / 105.440,94 / 115.457,82

Od aprila do konca septembra 2023 so izbrani dobavitelji v centralna skladišča izvajalcev dobavili **1.589.321,00 kg/l** hrane, in sicer:

Sklop / Ponudnik / Dobavljena količina (v kg/l)

Sklop 1 - Pšenična bela moka TIP 500 / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o. Ljubljana / 186.841,00

Sklop 2 - UVT mleko, standardizirano polno mleko s 3,5 % mm / LJUBLJANSKE MLEKARNE, mlekarska industrija, d. o. o. / 821.292,00

Sklop 3 - Jedilno rafinirano sončnično olje / DIAMANT PLUS proizvodnja, trgovina in storitve d. o. o. / 344.048,00

Sklop 4 – Domača marmelada / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o. Ljubljana / 183.887,00

Sklop 7 - Konzervirana zelenjava – pelati / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o. Ljubljana / 53.253,00

Skupaj / 1.589.321,00

Vrednost dobav v letu 2023 po sklopih:

Sklop / Ponudnik / Vrednost dobav (v EUR z DDV)

Sklop 1 - Pšenična bela moka TIP 500 / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o. Ljubljana / 200.499,07

Sklop 2 - UVT mleko, standardizirano polno mleko s 3,5 % mm / LJUBLJANSKE MLEKARNE, mlekarska industrija, d. o. o. / 980.253,06

Sklop 3 - Jedilno rafinirano sončnično olje / DIAMANT PLUS proizvodnja, trgovina in storitve d. o. o. / 591.470,12

Sklop 4 – Domača marmelada / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o. Ljubljana / 723.276,58

Sklop 7 - Konzervirana zelenjava – pelati / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o. Ljubljana / 115.457,82

Skupaj / 2.610.956,65

Strošek nakupa hrane, ki je znašal **2.610.956,65 EUR**, je bil v celoti izplačan v letu 2023.

Dobava hrane v 9 centralnih skladišč izbranih izvajalcev je potekala v dveh fazah, in sicer v času od 1. 4. do 30. 4. 2023 in od 15. 8. do 15. 9. 2023. Druga faza dobave je bila predstavljena na prošnjo partnerskih organizacij.

Dobavitelji so bili s pogodbo zavezani, da se o datumu dobave dogovorijo z odgovornimi osebami partnerskih organizacij vsaj 48 ur pred dobavo in o tem obvestijo tudi ministrstvo, ter najkasneje tri dni pred pričetkom posamezne faze dobave, ministrstvu predložijo analizo poročilo laboratorija, akreditiranega po standardu SIST EN ISO/IEC 17025:2017, o izvedenem vzorčenju ter analizah izdelka, ki je bil predmet dobave.

❖ Javno naročilo za dobavo prehranbenega blaga v letu 2023 v okviru Operativnega programa za hrano in/ali osnovno materialno pomoč iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim

Javno naročilo je bilo objavljeno dne 21. 6. 2023 na Portalu javnih naročil pod št. objave JN004021/2023-B01 in dne 22. 6. 2023 v Dodatku Uradnega lista Evropske unije pod št. objave 2023/S 119-371929.

Predmet javnega naročila je bila dobava konzerviranega govejega golaža, konzervirane tune v oljčnem olju, konzerviranega mesnega raguja, cvetličnega medu in oljčnega olja. Ocenjena vrednost naročila je bila 774.785,39 EUR brez DDV.

Pogodbe za dobavo prehranbenega blaga je z izbranimi ponudniki ministrstvo sklenilo v mesecu septembru 2023:

Sklop / Pogodbena količina (v kg/l) / Pogodbena vrednost brez DDV (v EUR) / Pogodbena vrednost z DDV (v EUR)

Sklop 1 - Konzerviran goveji golaž / 7.840,00 / 77.616,00 / 84.989,52
Sklop 3 - Konzerviran mesni ragu / 8.610,00 / 60.270,00 / 65.995,65
Sklop 4 - Cvetlični med / 31.039,20 / 312.254,35 / 341.918,51
Sklop 5 - Oljčno olje / 35.152,00 / 275.943,20 / 302.157,80

Za sklop 2 ni bila sklenjena pogodba, saj ni prispela nobena ponudba.

V mesecu se novembru 2023 so bile k obstoječim pogodbam sklenjeni aneksi, kot odziv na naravno nesrečo (poplave). V nadaljevanju so navedene skupne količine in zneski:

Sklop / Pogodbena količina (v kg/l) / Pogodbena vrednost brez DDV (v EUR) / Pogodbena vrednost z DDV (v EUR)

Sklop 1 - Konzerviran goveji golaž / 10.192,00 / 100.900,80 / 110.486,38
Sklop 3 - Konzerviran mesni ragu / 11.193,00 / 78.351,00 / 85.794,35
Sklop 4 - Cvetlični med / 39.238,10 / 394.735,27 / 432.235,12
Sklop 5 - Oljčno olje / 37.445,00 / 358.723,10 / 392.801,79

Od oktobra do novembra 2023 so izbrani dobavitelji v centralna skladišča izvajalcev dobavili **98.068,10 kg/l** hrane, in sicer:

Sklop / Ponudnik / Dobavljena količina (v kg/l)

Sklop 1 - Konzerviran goveji golaž / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o. Ljubljana / 10.192,00
Sklop 3 - Konzerviran mesni ragu / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o. Ljubljana / 11.193,00
Sklop 4 - Cvetlični med / NEKTAR NATURA, proizvodnja pijač, d. o. o. / 39.238,10
Sklop 5 - Oljčno olje / DIAMANT PLUS proizvodnja, trgovina in storitve d. o. o./ 37.445,00

Skupaj / 98.068,10

Vrednost dobav v letu 2023 po sklopih:

Sklop / Ponudnik / Vrednost dobav (v EUR z DDV)

Sklop 1 - Konzerviran goveji golaž / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o. Ljubljana / 110.486,38
Sklop 3 - Konzerviran mesni ragu / PODRAVKA trgovsko podjetje, d. o. o. Ljubljana / 85.794,35
Sklop 4 - Cvetlični med / NEKTAR NATURA, proizvodnja pijač, d. o. o. / 432.235,12
Sklop 5 - Oljčno olje / DIAMANT PLUS proizvodnja, trgovina in storitve d. o. o./ 392.801,79

Skupaj / 1.021.317,64

Strošek nakupa hrane, ki je znašal **1.021.317,64 EUR**, je bil v celoti izplačan v letu 2023.

Dobava hrane v 9 centralnih skladišč izbranih izvajalcev je bila v letu 2023 izvedena v eni fazi, in sicer v času od 1. 10. do 30. 10. 2023.

Dobavitelji so bili s pogodbo zavezani, da se o datumu dobave dogovorijo z odgovornimi osebami partnerskih organizacij vsaj 48 ur pred dobavo in o tem obvestijo tudi ministrstvo.

2.1.2.2 Dejavnost razdeljevanja hrane in izvajanja spremljevalnih ukrepov

V letu 2023 sta dejavnost razdeljevanja hrane in izvajanja spremljevalnih ukrepov izvajali dve partnerski organizaciji, Rdeči križ Slovenije - Zveza združenj in Slovenska karitas, ki sta bili izbrani v okviru Javnega razpisa za izbor dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov v obdobju 2020–2023. Postopek izvedbe javnega razpisa je bil podrobneje predstavljen v Letnem poročilu o izvajanju OP MPO v letu 2019.

Vrednost sklenjenih pogodb s partnerskima organizacijama v okviru Javnega razpisa za izbor dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov v obdobju 2020–2023 je bila:

- Rdeči križ Slovenije: 371.846,50 EUR,
- Slovenska karitas: 347.453,50 EUR.

Aktivnosti, povezane s spremljevalnimi ukrepi, sta partnerski organizaciji v letu 2023 izvajali v skladu s pogodbo in z letnim programom spremljevalnih ukrepov.

Izvajali sta zlasti naslednje ukrepe:

- pogovor s končnimi prejemniki, osnovno informiranje,
- informiranje in psihosocialno svetovanje prejemnikom materialne pomoči,
- individualno svetovanje z načrtom in sledenjem,
- laična psihosocialna podpora v primeru naravnih nesreč in drugih izrednih dogodkov,
- izobraževanje in opolnomočenje končnih prejemnikov,
- krepitev socialnih veščin, znanj in spretnosti prejemnikov materialne pomoči - delavnice ročnih spretnosti, o zdravem načinu življenja, osnovah prve pomoči, o soočanju s stresnimi/konfliktnimi situacijami, kuharske delavnice, učenje slovenščine, računalniške delavnice,
- prostočasne delavnice za otroke in mladostnike iz socialno ogroženih družin - učna pomoč, ustvarjalne delavnice, športne delavnice, počitniško varstvo.

Partnerski organizaciji sta na razdelilnih mestih in preko spletnih strani najbolj ogrožene osebe obveščali o spremljevalnih ukrepih, ki sta jih izvajali na več lokacijah po Sloveniji, ter jih spodbujali k udeležbi v tiste ukrepe, ki bi najbolj pripomogli k njihovi boljši socialni vključenosti. Invalidnim, bolnim in drugače oviranim osebam sta svetovanje nudili tudi na domu.

Aktivnosti, povezane z razdeljevanjem hrane, sta partnerski organizaciji izvajali v skladu s pogodbenimi obveznostmi in po že ustaljenem sistemu, ki se je vzpostavil med izvajanjem OP MPO.

Dobavljeno hrano v centralna skladišča sta partnerski organizaciji razdeljevali do zaključka obdobja upravičenosti izvajanja dejavnosti, tj. do vključno 31. 8. 2023. Pred delitvijo sta pripravili kriterije delitve hrane najbolj ogroženim, s katerimi sta seznanili tako sodelavce in prostovoljce, ki sodelujejo pri razdeljevanju hrane kot tudi upravičene osebe do pomoči iz OP MPO. Odgovorne osebe centralnih skladišč partnerskih organizacij so zagotovile higienske in tehnične pogoje skladiščenja hrane v centralnih skladiščih v skladu s pravilniki, zakoni in smernicami HACCP. Vodje centralnih skladišč so zagotovili tudi sodelavce in prostovoljce za pomoč pri prevzemu blaga, potrebne pripomočke in vse, kar omogoča raztovarjanje in natovarjanje. Odgovorne osebe centralnih skladišč so hrano sprejele in preverile dobavljeno količino posameznih osnovnih živil ter pravočasno obvestile odgovorne osebe razdelilnih mest o dobavi hrane.

V sodelovanju z (lokalnimi) razdelilnimi mesti so na partnerskih organizacijah pripravili usklajen načrt distribucije in na osnovi ocenjenega števila prejemnikov posameznih razdelilnih mest tudi razdelilnik za dobavljeno hrano. Pri tem so poskrbeli za čim bolj časovno ter stroškovno učinkovit transport hrane (lastna tovorna vozila in zunanji sodelavci). Kjer je skladišče razdelilnega mesta urejeno in prejemniki hrano prejmejo v več zaporednih paketih, so centralna skladišča dostavila hrano v eni pošiljki, kjer pa

so skladišča manjša/začasna, se je hrana prejemnikom razdelila v enem večjem paketu v 3 dneh od enkratne dostave na razdelilno mesto.

Na razdelilnih mestih so poskrbeli tudi za dostavo hrane na dom tistim osebam, ki je zaradi objektivnih okoliščin niso mogle prevzeti same na razdelilnem mestu. Dobljena hrana se je razdeljevala na več kot 370 razdelilnih mestih na območju celotne Slovenije.

Za vso prejeto in razdeljeno hrano se je tako v centralnih skladiščih kot tudi na razdelilnih mestih vodila skladiščna evidenca, bodisi ročno bodisi elektronsko, iz katere je razvidna prejeta in razdeljena količina ter zaloge. V primeru, da so se pri raztovarjanju, skladiščenju ali razdeljevanju izdelki poškodovali, je partnerska organizacija pripravila zapisnik o odpisu poškodovanih oziroma pokvarjenih izdelkov in o tem obvestila ministrstvo.

Prejemniki so bili o razpoložljivi hrani obveščeni z osebnim vabilom, sms sporočilom, z vnaprejšnim dogovorom datuma prejema, kot tudi iz medijev, s strani prostovoljcev oz. zaposlenih partnerske organizacije ali pa so jih po pomoč napotile strokovne službe centrov za socialno delo in druge javne socialne službe (šole, patronažna služba, bolnica, ipd).

Obe partnerski organizaciji imata vzpostavljen sistem predhodne najave, kar pomeni, da se prejemnik praviloma vnaprej dogovori za datum in uro prevzema paketa. Na razdelilnem mestu prostovoljci pripravijo pakete glede na število upravičencev v družini ali gospodinjstvu. Prejemniki so sočasno prejeli tudi drugo hrano, oblačila in obutev, higienske pripomočke in šolske potrebščine, ki so jih partnerske organizacije zagotovile iz drugih virov.

Glede na to, da prejemniki dobijo pomoč mesečno ali na 5 – 10 tednov, paket vsebuje količino živil, ki je odvisna od števila družinskih članov in seveda zalog hrane na posameznem razdelilnem mestu partnerske organizacije. V povprečju paket na osebo tehta 10,7 kg.

O prejemnikih partnerske organizacije vodijo evidenco, iz katere so razvidni podatki o prejeti pomoči, številu družinskih članov, o spolu, starosti, statusu osebe (invalid, brezdomec). Pri zbiranju podatkov in vodenju evidence je upoštevana zakonodaja s področja varovanja osebnih podatkov in interni pravilniki partnerskih organizacij.

Upravičenost oseb so partnerske organizacije ugotavljale iz priporočila oziroma iz posredovane dokumentacije (socialno ogroženi izpolnijo vlogo) ali pa se ta dodatno zahteva od uporabnika (vpogled v dokazila o dohodkih, ustrezni dokumenti, iz katerih je mogoče razbrati, da sodijo v ogrožene skupine, npr. odločbo o denarni socialni pomoči, dokazilo o upravičenosti do varstvenega dodatka, priporočilo centra za socialno delo). Partnerske organizacije imajo interne pravilnike o materialni pomoči in dobro razdelana merila za ugotavljanje upravičenosti osebe do materialne pomoči, tudi v primeru, ko prosilec ne predloži nobene dokumentacije ali potrdila.

Ko prosilec prvič zaprosi za pomoč, se z njim opravi ustni razgovor o vzrokih, zakaj je prišel, in običajno prejme paket hrane. Ob naslednjem obisku, na katerega je datumsko naročen, pa mora oseba na vpogled predložiti ustrezno dokazilo (npr. odločbo o otroškem dodatku, odrezek pokojnine, itd.), kar se zabeleži v osebni mapi prejemnika materialne pomoči. V primeru prve dodeljene materialne pomoči je lahko socialno ogrožena oseba prejela t.i. premostitveni paket brez zahtevanja dokazil in predhodne najave, saj ima prednost akutna stiska. Pri dodeljevanju materialne pomoči so se upoštevale tudi posebne okoliščine, kot so: zadolženost, neurejene bivanjske razmere, bolezen, invalidnost ter druge izredne razmere, ki niso predmet formalnih dokazil. Prostovoljci so ob robu razdeljevanja hrane opravljali tudi informiranje oseb o spremljevalnih ukrepih, ki jih izvajajo.

Partnerski organizaciji sta končne prejemnike spremljali v skladu z Navodili partnerskim organizacijam za izvajanje in spremljanje projekta razdeljevanja hrane in izvajanja spremljevalnih ukrepov (v

nadaljevanju: Navodila PO), ki jih je ministrstvo izdalo 11. decembra 2019. V decembru 2020 se je, v dogovoru s partnerskima organizacijama, pripravila sprememba Navodil PO. Navodila PO so pripravljena v skladu z Delegirano uredbo Komisije št. 1255/2014/EU in Navodili Komisije za spremljanje v okviru Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim, ki glede spremljanja končnih prejemnikov določajo, da je končni prejemnik vsak posameznik, ki prejme hrano, sofinancirano iz OP MPO. Zadnja sprememba Navodil je bila decembra 2022.

V evidenco o končnih prejemnikih je partnerska organizacija eno osebo lahko zabeležila le enkrat v koledarskem letu. V kolikor je posameznik prevzel paket s hrano za družino z npr. 4. družinskimi člani, je partnerska organizacija kot končne prejemnike zabeležila vse 4 družinske člane, in jih v evidenco ustrezno uvrstila po spolu in socialno-ekonomskem statusu.

Partnerske organizacije so v skladu z Navodili PO spremljale tudi število razdeljenih paketov. V evidenco so partnerske organizacije vključile pakete, ki so vsebovali vsaj en izdelek, sofinanciran iz OP MPO. V kolikor je posameznik v obdobju izvajanja projekta prejel več paketov za lastno uporabo, se je v evidenco o številu razdeljenih paketov zabeležilo več paketov. V kolikor pa je posameznik v obdobju izvajanja projekta prejel 3 pakete s hrano, ki jo bo razdelil med 4 družinske člane, pa se je v evidenco o številu razdeljenih paketov zabeležilo 12 paketov (4 končni prejemniki x 3 prejemi paketov).

Covid-19 Izbor dejavnosti za razdeljevanje hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov

Ministrstvo je dne 28. 6. 2021 na spletni strani objavilo Sklep, št. 5446-1/2021/1 o postopku in merilih za dodelitev dodatnih sredstev za zagotavljanje pomoči materialno najbolj ogroženim zaradi povečanja njihovih potreb zaradi Covid-19 (v nadaljevanju: sklep). S tem sklepom je bil določen postopek in podrobnejša merila za dodelitev dodatnih REACT-EU sredstev zaradi povečanih potreb najbolj ogroženih zaradi Covid-19 za razdeljevanje hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov (v nadaljevanju: dejavnost) in krepitev upravnih zmogljivosti izvajalcev dejavnosti v okviru Operativnega programa za hrano in/ali osnovno materialno pomoč iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim.

Na podlagi sklepa je ministrstvo dne 29. 6. 2021 izvajalcema Slovenska karitas in Rdeči križ Slovenije, ki v okviru OP MPO, že izvajata dejavnost razdeljevanja hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov in imata z ministrstvom sklenjeni Pogodbi o sofinanciranju dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanja spremljevalnih ukrepov v obdobju 2020 – 2023 z dne 2. 12. 2019, poslalo Povabilo k oddaji vloge za dodelitev dodatnih sredstev za zagotavljanje materialne pomoči najbolj ogroženim zaradi povečanja njihovih potreb zaradi Covid-19 v okviru Operativnega programa za izvajanje materialne pomoči najbolj ogroženim za obdobje 2014-2020, na katerega sta se izvajalca odzvala in izpolnjevala vse zahtevane pogoje za izvajanje dejavnosti.

Pogodbi o dodelitvi dodatnih sredstev za zagotavljanje pomoči materialno najbolj ogroženim zaradi povečanja njihovih potreb zaradi Covid -19 je ministrstvo z izvajalcema podpisalo v mesecu avgustu in septembru 2021.

Vrednost sklenjenih pogodb z izvajalcema v okviru Povabila k oddaji vloge za dodelitev dodatnih sredstev za zagotavljanje materialne pomoči najbolj ogroženim zaradi povečanja njihovih potreb zaradi Covid-19 v okviru Operativnega programa za izvajanje materialne pomoči najbolj ogroženim za obdobje 2014-2020 je bila:

- Rdeči križ Slovenije: 453.651,91 EUR,
Slovenska karitas: 450.748,09 EUR.

Izvajali so se naslednji ukrepi:

- telefonsko laično psihosocialno svetovanje in informiranje,

- telefonsko družabništvo,
- individualno svetovanje z načrtom in sledenjem,
- pogovor s končnimi prejemniki, osnovno informiranje in krajše laično svetovanje,
- individualno svetovanje v socialno-varstvenih programih izvajalcev,
- izobraževanje in opolnomočenje prejemnikov pomoči,
- delavnice za otroke in odrasle na daljavo – delavnice o zdravem načinu življenja, osnovah prve pomoči.

Izvajalca sta končne prejemnike spremljala v skladu z Navodili za izvajanje in spremljanje Covid-19 dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanja spremljevalnih ukrepov in krepitev upravnih zmogljivosti izvajalcev (v nadaljevanju: Navodila), ki jih je ministrstvo izdalo 18. novembra 2021. V letu 2023 so bila Navodila enkrat dopolnjena.

❖ **Javni razpis za izbor dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov v letu 2023**

Ministrstvo je v Uradnem listu RS št. 69/23, dne 23. 6. 2023, objavilo Javni razpis za izbor dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov v letu 2023. Predvidena višina sredstev javnega razpisa je skupaj znašala 84.839,00 EUR, kar predstavlja največ 10 % stroškov nakupa hrane, ki bo dostavljena v skladišča izbranih prijaviteljev oziroma partnerskih organizacij. Obdobje upravičenosti izvajanja dejavnosti je bil od izdaje sklepa o izboru do vključno 31. 12. 2023. Informativna delavnica za potencialne prijavitelje je bila izvedena 29. 6. 2023. Rok za prejem vlog je bil 7. 7. 2023.

Na javnem razpisu sta bili izbrani dve partnerski organizaciji, in sicer Rdeči križ - Zveza združenj in Slovenska karitas, s katerima je ministrstvo avgusta in septembra 2023 podpisalo pogodbi.

Vrednost sklenjenih pogodb s partnerskima organizacijama v okviru Javnega razpisa za izbor dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov v letu 2023 je bila:

- Rdeči križ Slovenije: 45.894,09 EUR,
- Slovenska karitas: 38.944,91 EUR.

Izvajali so se naslednji ukrepi:

- informiranje in laično psihosocialno svetovanje prejemnikov materialne pomoči,
- individualno svetovanje z načrtom in sledenjem,
- krepitev socialnih veščin, znanj in spretnosti prejemnikov pomoči (delavnice za otroke in odrasle) – delavnice o zdravem načinu življenja, kuharske delavnice, računalniške delavnice, ustvarjalne delavnice, učenje slovenščine, učna pomoč.

Izvajalca sta končne prejemnike spremljala v skladu z Navodili partnerskim organizacijam za izvajanje in spremljanje dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanja spremljevalnih ukrepov (v nadaljevanju: Navodila), ki jih je ministrstvo izdalo 14. septembra 2023.

❖ **Javni razpis za izbor dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov v letu 2023 - dodatno sofinanciranje zaradi povečanih potreb kot posledica naravne nesreče**

Ministrstvo je v Uradnem listu RS št. 99/23, dne 22. 9. 2023, kot odziv na poplave, ki so v avgustu 2023 prizadele Slovenijo, objavilo Javni razpis za izbor dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov v letu 2023. Predvidena višina sredstev javnega razpisa je skupaj znašala 20.066,00 EUR, kar predstavlja največ 10 % stroškov nakupa hrane, ki bo dostavljena v skladišča izbranih prijaviteljev oziroma partnerskih organizacij. Obdobje upravičenosti izvajanja dejavnosti je bil od izdaje sklepa o izboru do vključno 31. 12. 2023. Rok za prejem vlog je bil 29. 9. 2023.

Na javnem razpisu sta bili izbrani dve partnerski organizaciji, in sicer Rdeči križ - Zveza združenj in Slovenska karitas, s katerima je ministrstvo oktobra 2023 podpisalo pogodbi.

Vrednost sklenjenih pogodb s partnerskima organizacijama v okviru Javnega razpisa za izbor dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov v letu 2023 - dodatno sofinanciranje zaradi povečanih potreb kot posledica naravne nesreče je bila:

- Rdeči križ Slovenije: 10.854,81 EUR,
- Slovenska karitas: 9.211,19 EUR.

Izvajali so se naslednji ukrepi:

- informiranje in laično psihosocialno svetovanje prejemnikov materialne pomoči,
- individualno svetovanje z načrtom in sledenjem.

Izvajalca sta končne prejemnike spremljala v skladu z Navodili partnerskim organizacijam za izvajanje in spremljanje dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanja spremljevalnih ukrepov - dodatno sofinanciranje zaradi povečanih potreb kot posledica naravne nesreče (v nadaljevanju: Navodila), ki jih je ministrstvo izdalo 19. septembra 2023.

Ministrstvo je v letu 2023 hrano dobavljalo v 9 centralnih skladišč partnerskih organizacij/izvajalcev, in sicer v januarju, februarju, marcu, aprilu in maju ter v septembru in oktobru 2023. Hrana se je razdeljevala na 370 lokacijah po celotni Sloveniji.

V spremljevalne ukrepe se je, po podatkih partnerskih organizacij/izvajalcev, vključilo 125.647 oseb, kar predstavlja 72,80 % oseb, ki so v letu 2023 prejele hrano iz OP MPO. V letu 2023 sta partnerski organizaciji/izvajalca v okviru OP MPO razdelili 3.233,66 ton hrane končnim prejemnikom (*kazalnik učinka ID 11 - skupna količina razdeljene pomoči*), in sicer:

- 699,84 ton pšenične bele moka TIP 500, brušenega dolgozrnatega riž, jajčnih testenin (*kazalnik učinka ID 6 - količina moke, kruha, krompirja, riža in drugih škrobnih proizvodov*),
- 1.143,74 ton (hl) UVT mleka, standardiziranega polnega mleka s 3,5 % mm (*kazalnik učinka ID 8 – količina mlečnih proizvodov*),
- 700,75 ton (hl) jedilnega rafiniranega sončninčnega olja in oljčnega olja (*kazalnik učinka ID 9 – količina maščob, olja*),
- 689,33 ton konzervirane zelenjave – pelatov, fižola, graha, konzerviranega govejega golaža, konzerviranega mesnega raguja in cvetličnega medu (*kazalnik učinka ID 10 – količina pripravljene hrane*).

Partnerski organizaciji/izvajalca ocenjujeta, da je razdeljena pomoč, sofinancirana iz OP MPO, predstavljala 53,50 % vse hrane, ki sta jo razdelili v letu 2023 (*kazalnik učinka ID 11b*).

Po podatkih partnerskih organizacij/izvajalcev je pomoč iz OP MPO v letu 2023 prejelo 172.585 najbolj ogroženih oseb, od tega 34.011 otrok, starih 15 let ali manj, 29.400 oseb, starih 65 let ali več, 96.070 žensk, 18.336 migrantov, udeležencev tujega rodu, manjšin (vključno z marginaliziranimi skupnostmi, kot so Romi), 6.696 invalidov in 1.883 brezdomcev (*kazalniki rezultatov ID 14, 14a, 14b, 14c, 14d, 14e, 14f*).

Skupno število razdeljenih paketov s hrano v letu 2023, ki so bili delno ali v celoti financirani iz OP MPO znaša 596.929,00 (*kazalnik učinka ID 13*).

Partnerski organizaciji/izvajalca sta v skladu z Navodili PO/izvajalcem izvajali tudi ukrepe informiranja in obveščanja javnosti. Po prejemu hrane v centralna skladišča sta prek lokalnih medijev, spletne strani, zaposlenih in prostovoljcev poskrbeli za obveščanje novih upravičencev pomoči (materialno prikrajšane osebe, ki so upravičene prejeti paket hrane). Prav tako je obveščanje potekalo preko centrov za socialno delo. Stalni prejemniki pomoči pa so bili o novi dobavi hrane obveščeni ob zadnjem prejetju pomoči, z

osebni vabili, sms sporočili. Na vseh večjih razdelilnih mestih in lokacijah, kjer so se izvajali spremljevalni ukrepi, sta partnerski organizaciji/izvajalca izobesili plakat v velikosti A3 katerega naročilo je izvedlo ministrstvo, na manjših razdelilnih mestih pa logotip Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim in ministrstva.

Za izvedbo dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanja spremljevalnih ukrepov je bilo obema partnerskima organizacijama/izvajalcema v letu 2023 iz proračuna izplačanih skupaj 440.292,29 EUR (*kazalnik vložka 2 in 2a*), od tega 220.146,15 EUR za upravne stroške, stroške prevoza in skladiščenja ter 220.146,14 EUR za stroške spremljevalnih ukrepov, ter v letu 2024 102.121,72 EUR (od tega 51.060,86 EUR za upravne stroške in 51.060,86 EUR za stroške spremljevalnih kurepov).

2.1.2.3 Tehnična pomoč

Projekt tehnične pomoči OP MPO

Ministrstvo je v skladu z Uredbo št. 223/2014/EU in OP MPO v letu 2015 pripravilo projekt tehnične pomoči OP MPO, ki podrobneje določa odgovorne osebe upravičencev, cilje in namen projekta, obdobje upravičenosti izdatkov, načrt izvajanja aktivnosti projekta ter načrt financiranja projekta. Upravičenci tehnične pomoči so ministrstvo kot organ upravljanja, Ministrstvo za finance kot plačilni organ ter Urad za nadzor proračuna kot revizijski organ.

Projekt tehnične pomoči je bil v letu 2023 trikrat spremenjen, in sicer februarja 2023 zaradi uskladitve finančnega načrta projekta z realizacijo v letu 2022 in načrtom izplačil za leto 2023, oktobra 2023 zaradi prerazporeditve sredstev v višini 600 EUR iz aktivnosti informiranje in obveščanje na aktivnost kontrola higienske in zdravstvene ustreznosti za namen izvedbe kontrole oljčnega olja in prerazporeditve sredstev v višini 3.000 EUR (2.000 EUR na aktivnost potni stroški MDDSZ in 1.000 EUR na aktivnost usposabljanje MDDSZ za namen sodelovanja na dogodku INFORM EU), spremembe kontaktne osebe na Uradu za nadzor proračuna in spremembe odgovorne osebe organa upravljanja, oktobra 2023 zaradi prerazporeditve dodatnih 1.400 EUR iz aktivnosti administrativna podpora /stroški dela (na aktivnost kontrola higienske in zdravstvene ustreznosti za namen izvedbe razširjene kontrole kakovosti oljčnega olja. Za izvedbo spodaj opisanih aktivnosti tehnične pomoči je bilo v letu 2023 porabljenih skupaj 165.069,58 EUR sredstev (*kazalnik vložka ID 2*).

V skladu z veljavnim projektom so bile v letu 2023 izvedene naslednje aktivnosti tehnične pomoči:

- ❖ **Administrativna in strokovna podpora organu upravljanja, organu za potrjevanje in prejemanje plačil iz Komisije in revizijskemu organu ter upravno preverjanje in kontrole na kraju samem**

Iz OP MPO je bilo sofinanciranih 14 oseb v obsegu 2,1 zaposlitve za polni delovni čas, in sicer na ministrstvu 10 oseb (v obsegu 1,1 zaposlitve), na UNP 2 osebi v obsegu 0,5 zaposlitve in na MF 2 osebi v obsegu 0,5 zaposlitve. Za izvedbo aktivnosti je bilo v letu 2023 realiziranih 105.066,64 EUR za stroške plač zaposlenih na ministrstvu, UNP in MF ter 4.745,92 EUR za službene poti, izobraževanja in usposabljanja.

- **Organ upravljanja**

Ključne naloge zaposlenih oseb na ministrstvu so bile priprava dokumentov in poročil o izvajanju OP MPO, poročanje Komisiji, organizacija pregledovalnega srečanja, finančno načrtovanje, spremljanje izvajanja posamezne dejavnosti in pogodb, priprava navodil partnerskim organizacijam za izvajanje in spremljanje dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanja spremljevalnih ukrepov, upravno preverjanje vsakega zahtevka za izplačilo oziroma računa po 32. členu Uredbe št. 223/2014/EU, preverjanje

izvajanja dejavnosti na kraju samem, priprava podatkov za vnos v MOP-IS ter preverjanje pravilnosti zahtevkov za povračilo.

Za potrebe izvajanja upravnega preverjanja po 32. členu Uredbe št. 223/2014 je Služba za kontrole ministrstva (v nadaljevanju: SK) v skladu z Navodili SK in pripravljenim vzorcem v letu 2023 izvedla 30 preverjanj na kraju samem na razdelilnih mestih pri partnerskih organizacijah.

Predmet preverjanja na kraju samem sta bili tako dejavnost razdeljevanja hrane, kot tudi dejavnost izvajanja spremljevalnih ukrepov. Za pet razdelilnih mest (v nadaljevanju: RM) je SK preverila ustreznost izvedenih ukrepov, izrečenih v okviru PKS v letu 2022. PO sta sprejeli ustrezne ukrepe, nepravilnosti so bile v celoti odpravljene.

Nepravilnosti, ki so bile ugotovljene v letu 2023 so se večinoma nanašale na neustrezno vodenje evidenc. Pri preverjanju vodenja evidenc skladiščenja in spremljevalnih ukrepov je bilo ugotovljeno, da se le-te niso vodile ločeno glede za izvajanje dejavnosti v okviru osnovne pogodbe OP MPO in izvajanje v okviru pogodb ReactEU. Ugotovljena so bila tudi manjša odstopanja med skladiščnimi evidencami in dejansko količino blaga v nekaterih skladiščih. Eno RM je vodilo dobavljeno količino polžkov in testenin pod enim artiklom, zato iz podatkov ni bilo mogoče razbrati dejansko prejetih in razdeljenih količin posameznega artikla. Nekatera RM niso izvajala spremljevalnih ukrepov v skladu z letnim načrtom, ki ga je posamezna PO predložila na MDDSZ v začetku leta, o spremembah izvedbe pa obvestil nismo prejeli. Na nekaterih RM se ni vodila evidenca temperaturnega režima, termometri so bili sicer nameščeni povsod, na nekaterih RM pa se ni ažurno preverjalo dokazil prejemnikov o upravičenosti do pomoči.

Partnerskima organizacijama so bila naložena ustrezna priporočila in ukrepi, za katere je SK prejela ustrezna zagotovila in dokazila o odpravi nepravilnosti.

Od drugih nepravilnosti sta se dve nanašali na neustreznost zaščite proti mrčesomi in glodalcem, nameščene na oknih. Večja nepravilnost je bila ugotovljena le na enem RM. Za skladišče se je uporabljal zunanji konterjner, ki je bil sicer suh, pokrit vendar brez ustreznega prezračevalnega sistema, izpostavljen soncu in podvržen nihanjem v temperaturah. Partnerska organizacija je predložila zagotovila o vzpostavitvi ustreznih prostorov. RM bo predmet preverjanja v letu 2024.

Pri preverjanju na kraju samem je bilo ugotovljeno tudi nepravilno označevanje embalaže testenin, saj je dobavitelj črtno kodo izdelka le prelepil z nalepko, za kar je bilo dobavitelju naloženo, da nepravilnost odpravi.

o **Organ za potrjevanje**

V letu 2023 je bila glavna aktivnost v okviru OP MPO na organu za potrjevanje usmerjena v preverjanje zahtevkov za povračilo, izvajanje povračil v državni proračun, pripravo in posredovanje končnega zahtevka za vmesno plačilo ter računovodskih izkazov na Evropsko komisijo. V letu 2024 pa smo se na organu za potrjevanje, poleg zgoraj navedenih aktivnosti, osredotočili še na zaključevanje OP MPO 2014-2020.

V letu 2023 smo na Organu za potrjevanje v državni proračun povrnili 2.131.845,47 EUR, v letu 2024 pa 8.816.890,97 EUR sredstev. Na Evropsko Komisijo smo v letu 2023 naslovili tri zahtevke za vmesno plačilo v skupni višini 1.545.002,51 EUR (EU del), v letu 2024 pa dva vmesna zahtevka za plačilo v skupni višini 8.816.890,97 EUR (EU del).

○ **Revizijski organ**

Glavne aktivnosti, ki jih je UNP izvedel v letu 2023 v vlogi neodvisnega revizijskega organa in revizijskega organa za OP MPO:

- revizija računovodskih izkazov za 8. obračunsko leto;
- priprava Letnega poročila o nadzoru in mnenja revizijskega organa za 8. obračunsko obdobje za OP MPO;
- revizija izdatkov dejavnosti »Tehnična pomoč«, št. MPO20.3.1 za 9. obračunsko leto;
- revizija računovodskih izkazov za 9. obračunsko leto;
- priprava Letnega poročila o nadzoru in mnenja revizijskega organa za 9. obračunsko obdobje za OP MPO.

❖ **Krepitev zmogljivosti partnerskih organizacij**

Ministrstvo je partnerskim organizacijam nudilo podporo pri izvajanju aktivnosti v skladu s pogodbenimi določili in veljavnimi Navodili partnerskim organizacijam za razdeljevanje hrane in izvajanje spremljevalnih ukrepov v obdobju 2020-2023.

Stroški v okviru te aktivnosti niso nastali.

❖ **Spremljanje in poročanje**

V okviru pogodbe za vzpostavitev, implementacijo, nadgradnjo in vzdrževanje informacijskega sistema za spremljanje OP MPO MOP-IS so se v letu 2023 izvajale nadgradnje in vzdrževanje informacijskega sistema MOP-IS.

V MOP-IS so se za potrebe rednega spremljanja in priprave ZP vnašali podatki o sklenjenih pogodbah, doseženih kazalnikih, izplačilih iz proračuna in izvedenih preverjanjih po 32. členu Uredbe št. 233/2014, ter izvedenih revizijah.

Podjetju je bilo v letu 2023 za izvedene naloge v okviru pogodbe izplačanih 854,00 EUR sredstev.

❖ **Kontrola higienske in zdravstvene ustreznosti dobavljene hrane**

V mesecu oktobru 2023 je ministrstvo izvedlo evidenčno javno naročilo za izvedbo naključnega testiranja dobavljenega oljčnega olja v letu 2023 v okviru Operativnega programa za hrano in/ali osnovno materialno pomoč iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim. V mesecu novembru 2023 je izbranemu zunanjemu izvajalcu ministrstvo posredovalo naročilnico v višini 1.507,92 EUR. Izbrani izvajalec je izvedel eno naključno testiranje dobavljenega oljčnega olja.

Izplačanih je bilo 1.507,92 EUR.

❖ **Informiranje in obveščanje javnosti**

Ministrstvo in obe partnerski organizaciji so preko spleta in medijev širšo javnost informirali o izvajanju OP MPO, partnerske organizacije/izvajalca pa tudi potencialne prejemnike hrane o razpoložljivi hrani na razdelilnih mestih.

V okviru informiranja in izobraževanja javnosti je ministrstvo 2. februarja 2023 organiziralo sprejem prostovoljcev in ključnih deležnikov s strani ministra in predstavnice Evropske komisije ob zaključku izvajanja OP MPO s podelitvijo zahval, ki se ga je udeležilo več kot 100 oseb. Naročilo je promocijski material (deske, kuhalnice, brisače, predpasnike, majice) in zloženke z informacijami o pomoči iz OP MPO, ki so jih delile partnerske organizacije na razdelilnih mestih svojim uporabnikom. V okviru mreže Inform EU se je ministrstvo udeležilo dogodka ob dnevu EU in organiziralo delavnico ustvarjanja iz odpadne embalaže. Za potrebe uresničevanja horizontalnih pogojev v okviru novega Programa ESS+

za odpravljanje materialne prikrajšanosti v Sloveniji v obdobju 2021-2027 je naročilo prevod pritožbenih obrazcev v pet jezikov in pretvorbo besedila obrazcev v lahko branje. Za izvedbo vseh storitev v okviru te aktivnosti je bilo izplačanih 52.895,10 EUR.

Projekt Covid-19 tehnična pomoč

Za načrtovanje in izvajanje aktivnosti tehnične pomoči, ki se financirajo iz dodatnih REACT-EU sredstev, ki so namenjeni odzivu Unije na pandemijo Covid-19, je MDDSZ pripravilo **ločen projekt Covid-19 tehnična pomoč**. Projekt je bil v letu 2023 spremenjen februarja 2023 z namenom uskladitve z realizacijo v letu 2023 in oktobra 2023 z namenom prerazporeditve sredstev za zunanje izvajalce in komuniciranje in informiranje javnosti na stroške dela.

V okviru administrativne podpore je bilo sofinanciranih 5 oseb na MDDSZ v obsegu 4 zaposlitev. Za stroške plač, usposabljanja in službene poti ter zunanje storitve (strojna obdelava podatkov za pripravo zahtevkov za povračilo) je bilo izplačanih 127.258,51 EUR.

Izvajale so se aktivnosti krepitev zmogljivosti partnerskih organizacij, v okviru katere je bilo upravičeno financiranje prilagoditev prostorov, opreme, IT podpore, ipd. Za ta namen je bilo partnerskima organizacijama izplačanih 28.461,32 EUR.

Za namen nadgradnje informacijskega sistema MOP-IS je bilo v okviru Pogodbe za vzpostavitev, implementacijo, nadgradnjo in vzdrževanje informacijskega sistema za spremljanje OP MPO MOP-IS izplačanih 2.196,00 EUR.

Izvedla se je kontrola higienske in zdravstvene ustreznosti dobavljene hrane v višini 1.755,84 EUR in organizacija srečanj in dogodkov, za katere je bilo porabljenih skupaj 470,70 EUR. Evalvacije in revizije se niso izvajale.

Skupno je bilo za vse aktivnosti Covid-19 projekta tehnične pomoči izplačanih 160.142,37 EUR (REACT-EU sredstva).

2.2 Informacije in ocena ukrepov, ki upoštevajo načela iz člena 5(6), 5(11) in po potrebi člena 5(13) Uredbe (EU) št. 223/2014

- **Koordinacija OP MPO z Evropskim socialnim skladom ter drugimi politikami, strategijami in instrumenti Unije, zlasti s pobudami Unije na področju javnega zdravja in proti zavrženi hrani (načelo 6)**

Pomoč v okviru OP MPO se dopolnjuje s programi socialne aktivacije, ki so sofinancirani iz Evropskega socialnega sklada v okviru Operativnega programa za izvajanje kohezijske politike 2014-2020 na deveti prednostni osi »Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine«, prednostna naložba »Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanje zaposljivosti«. O vsebini in ciljnih skupinah programov socialne aktivacije smo podrobneje že poročali v preteklih poročilih.

O izvajanju OP MPO v letu 2023 je ministrstvo poročalo organu upravljanja kohezijske politike na Letnem pregledovalnem srečanju s Komisijo, ki je potekalo 7. 2. 2024

Z namenom zagotoviti varno in zdravo hrano ministrstvo od dobaviteljev zahteva, da pred vsako fazo dobave hrane predložijo analizno poročilo laboratorija, akreditiranega po standardu SIST EN ISO/IEC 17025:2017, o izvedenem vzorčenju ter analizah izdelka, ki je predmet dobave.

- **Upoštevanje in spodbujanje enakosti spolov in vključevanje vidika spola ter preprečevanje vsakršne diskriminacije na podlagi spola, rase, etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti (načelo 11)**

Ministrstvo je na vseh stopnjah priprave, programiranja, izvajanja in spremljanja OP MPO zagotavljalo upoštevanje načela enakosti med spoloma in preprečevanja diskriminacije za vse vključene, v skladu z zakonodajo, ki pokriva področje zagotavljanja enakih možnosti. Obe izbrani partnerski organizaciji sta pri obveščanju potencialnih prejemnikov in razdeljevanju hrane dosledno spoštovali dostojanstvo vsakega prejemnika pomoči ne glede na njegovo narodnostno, spolno, versko ali politično pripadnost. Edini kriterij pri razdeljevanju hrane je bil socialno-ekonomski status posameznika, vsak prejemnik pa je prejel hrano ali imel možnost svetovanja glede na njegovo stisko in na okoliščine, v katerih živi.

Ker se pri dodeljevanju pomoči iz OP MPO upošteva izključno ekonomsko-socialni status končnega prejemnika, se s tem preprečuje morebitna diskriminacija ali neenakost, ki bi izhajala iz neenake obravnave spolov, rase, etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.

- **Prispevek k uravnoveženi in zdravi prehrani najbolj ogroženih oseb (načelo 13):**

Pri oblikovanju nabora prehranskih izdelkov za ogrožene osebe je ministrstvo upoštevalo predloge izbranih partnerskih organizacij/izvajalcev, ki sta poročali, da prejemniki pomoči najbolj povprašujejo po osnovnih prehranskih izdelkih (mleko, testenine, riž, ipd.), zato se je ministrstvo odločilo za nakup osnovnih prehranskih izdelkov, ki so del redne in osnovne prehrane ljudi. Paket z osnovnimi prehranskimi izdelki, ki so bili dobavljeni v okviru OP MPO, sta partnerski organizaciji obogatili s podarjeno ali kupljeno hrano ter tako oblikovali uravnovežen in zdrav paket prehranskih izdelkov.

V okviru izvedbe javnega naročila v letu 2023, se je ministrstvo, po posvetovanju z izbranimi partnerskima organizacijama/izvajalcema odločilo za nakup nadstandardnih izdelkov, ki so obogatili in uravnovežili paket prehranskih izdelkov.

V okviru izvedbe javnega naročila v letu 2023, je ministrstvo med merila vključilo okoljske in kakovostne vidike, ki so ključni za preprečevanje in zmanjševanje količin odpadne hrane. Ponudniki so v okviru meril prejeli dodatne točke, če so priložili dokazilo o vključenosti v enega izmed sistemov ravnanja z okoljem, kot sta SIST EN ISO 14001:2015 ali EMAS, ter dodatne točke za vključenost v evropske in nacionalne sheme kakovosti, kar spodbuja trajnostno pridelavo in optimizacijo dobavnih verig.

V javnih naročilih je bila tudi določena zahteva glede rokov uporabe, pri čemer morajo imeti vsi izdelki, razen mleka, še najmanj 10 mesecev roka uporabe, kar zmanjšuje tveganje za kvarjenje in zavrženo hrano. Prav tako je bila navedena zahteva, da mora embalaža zagotavljati ustrezno zaščito pred poškodbami in sesedanjem blaga, s čimer se prepreči nastanek odpadkov zaradi poškodovanih izdelkov. Ta celovit pristop k ravnanju z okoljem in zagotavljanju kakovosti dobavljenih izdelkov pomembno prispeva k zmanjšanju okoljskega odtisa in učinkovitemu obvladovanju količin odpadne hrane.

2.3 Skupni kazalniki

2.3.1 Kazalniki vložka

Kazalnik ID	Naziv kazalnika	Enota	2023
1	Skupni znesek upravičenih javnih odhodkov, odobrenih v dokumentih, ki določajo pogoje za podporo dejavnosti	EUR	6.255.323,45

2	skupni znesek upravičenih javnih odhodkov, ki so jih imeli upravičenci in so bili plačani pri izvajanju dejavnosti	EUR	6.255.323,45
2a	skupni znesek upravičenih javnih odhodkov, ki so jih imeli upravičenci in so bili plačani pri izvajanju dejavnosti, povezanih z zagotavljanjem pomoči v hrani	EUR	5.930.111,50
3	skupni znesek upravičenih javnih odhodkov, prijavljenih Komisiji	EUR	11.809.428,37

2.3.2 Kazalniki učinka za razdeljeno pomoč

Kazalnik ID	Naziv kazalnika	Enota	2023
6	količina moke, kruha, krompirja, riža in drugih škrobnih proizvodov	Tona	699,84
8	količina mlečnih proizvodov	Tona 1 kg = 1 l	1.143,74
9	količina maščob, olja	Tona 1 kg = 1 l	700,75
10	Količina pripravljene hrane	Tona	689,33
11	skupna količina razdeljene pomoči v hrani, od tega:		3.233,66
11b	delež živil, ki jih sofinancira Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim, v skupni količini hrane, ki jo razdelijo partnerske organizacije	%	53,50
13	skupno število razdeljenih paketov hrane, ki jih delno ali v celoti financira OP MPO	Število	596.929

2.3.3 Kazalniki rezultatov za razdeljeno pomoč v hrani

Kazalnik ID	Naziv kazalnika	Enota	2023
14	skupno število oseb, ki prejemajo podporo v hrani, od tega:	Število	172.585
14a	število otrok, starih 15 let ali manj	Število	34.011
14b	število oseb, starih 65 let ali več	Število	29.400
14c	število žensk	Število	96.070
14d	število migrantov, udeležencev tujega rodu, manjšin (vključno z marginaliziranimi skupnostmi, kot so Romi)	Število	18.336
14e	število invalidov	Število	6.696
14f	število brezdomcev	Število	1.883

Priloga 1: Povzetek pripomb ključnih deležnikov kot določeno v členu 13(2) Uredbe št. 223/2014/EU

Ministrstvo je naslednje ključne deležnike pozvalo k posredovanju mnenja o Končnem poročilu o izvajanju OP MPO:

1. Dobrodelno društvo Petka za nasmeh,
2. Dobrodelno društvo pomagajmo odprtih src,
3. Društvo Malteška pomoč Slovenija,
4. Društvo prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote,
5. Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev – Kralji ulice,
6. Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto,
7. Evangeličanska humanitarna organizacija – Podpornica,
8. Humanitarno društvo Adra Slovenija,
9. Humanitarno društvo hrana za življenje,
10. Humanitarno društvo Merhamet,
11. Mozaik – društvo za socialno vključenost, socialno podjetje,
12. Sibahe – Slovenska banka hrane,
13. Slovenska filantropija - Združenje za promocijo prostovoljstva,
14. Športno humanitarno društvo vztrajaj – Never give up,
15. Zveza društev upokojencev Slovenije,
16. Zveza prijateljev mladine Ljubljana Moste Polje,
17. Zveza prijateljev mladine Slovenije,
18. Zveza Rotary klubov Slovenije – RI Distrikt 1912,
19. Zveza slovenskih Lions klubov, Distrikt 129,
20. Fakulteta za socialno delo,
21. Fakulteta za družbene vede,
22. Inštitut RS za socialno varstvo,
23. Skupnost centrov za socialno delo Slovenije,
24. Skupnost socialnih zavodov Slovenije,
25. Skupnost varstveno-delovnih centrov Slovenije,
26. Socialna zbornica Slovenije,
27. Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij,
28. Vključen.si.

Mnenj na Končno poročilo o izvajanju OP MPO ministrstvo ni prejelo.

Priloga 2: Prispevek k doseganju posebnih in splošnih ciljev sklada, določenih v členu 3 Uredbe št. 223/2014/EU, ter ocena prispevka

Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim v Sloveniji je prispeval k cilju odpravljanja revščine v Uniji, da se število ljudi, ki jim grozita revščina ali socialna izključenost, zmanjša za najmanj 20 milijonov v skladu s strategijo Evropa 2020.

Po zadnjih podatkih Eurostat za leto 2023 stopnja tveganja revščine ali socialne izključenosti (AROPE) v Sloveniji znaša 13,7 %, kar je precej pod povprečjem EU-27, ki znaša 21,4 % in Slovenijo uvršča na 2. mesto med evropskimi državami.

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je leta 2023 z dohodkom, nižjim od praga revščine, še vedno živelo 264.000 oziroma 12,7 % prebivalcev. Od tega je bilo 96.000 upokoјencev (ali 19,7 % vseh upokoјencev), 54.000 je bilo delovno aktivnih (ali 5,7 % od vseh delovno aktivnih), 39.000 je bilo brezposelnih (ali 49,8 % od vseh brezposelnih), 41.000 je bilo mladoletnih otrok (ali 10,2 % od vseh otrok), 34.000 pa je bilo ostalih nerazvrščenih oseb.

MDDSZ je v celotnem obdobju izvajanja OP MPO dobavil več kot 3.000 ton prehranskih izdelkov na leto (moka, riž, olje, testenine, mleko, konzervirana zelenjava, marmelada, cvetlični med), ki sta jo najbolj ogroženim osebam, v obliki paketov s hrano, delili na javnem razpisu izbrani partnerski organizaciji, Rdeči križ Slovenije - Zveza združenj in Slovenska karitas, in sicer na več kot 370 razdelilnih mestih.

Ukrep v Sloveniji je eden izmed ključnih ukrepov za blaženje socialnih stisk ljudi, saj je zagotavljal okoli 60 % hrane, ki sta jo partnerski organizaciji razdelili svojim končnim prejemnikom. V letih 2015 in 2016 je pomoč v hrani iz OP MPO prejelo okoli 180.000 oseb letno, leta 2017 pa je njihovo število začelo upadati (z izjemo leta 2020). V letu 2021 je pomoč prejelo 150.825 oseb, v letih 2022 in 2023 pa je končno število prejemnikov pomoči spet porastlo, in je v letu 2022 znašalo 161.299, v letu 2023 pa kar 172.585, saj se je iz OP MPO zagotavljala pomoč gospodinjstvom in posameznikom, ki so jih prizadele poplave v avgustu 2023.

Med celotnim obdobjem sta partnerski organizaciji izvajali številne spremljevalne ukrepe, namenjene krepitvi socialne vključenosti oseb. V spremljevalne ukrepe je bilo vključenih v povprečju 60 % prejemnikov hrane.

Anketa, ki jo je MDDSZ leta 2019 izvedlo med partnerskimi organizacijami, je pokazala, da ukrep učinkovito pomaga najbolj ogroženim osebam, saj prejeta hrana razbremenjuje stroške gospodinjstev, vpliva na obseg oskrbe posameznikov in družin s hrano ter predstavlja priložnost za urejanje socialnih stisk najbolj ogroženih. Strukturirana raziskava končnih prejemnikov, ki jo je MDDSZ izvedlo v letu 2019, je pokazala, da je pomoč vplivala na 74,6 % vprašanih oziroma članov njihovega gospodinjstva.